

Schrijfsters in een databank

Op 21 september 2007 vond in het Huygens Instituut de afsluiting plaats van het NWO-digitaliseringsproject *The International Reception of Women's Writing*, waaraan van 2004 tot 2007 met vier assistenten was gewerkt. Opgeleverd werden 17 duizend records met informatie over de ontvangst in Nederland van Nederlandse en buitenlandse schrijfsters uit de achttiende en negentiende eeuw. In het verlengde van de grote bloemlezing uit 1997 over Nederlandstalige schrijfsters uit de periode 1550-1850, *Met en zonder lauwerkrans*, kan nu het onderzoek naar het aandeel van vrouwen in de literaire wereld grootschalig worden voortgezet.

De records zijn onderdeel van de database *WomenWriters*. Deze bevat informatie over de ontvangst door tijdgenoten en vroege literatuurhistorici (tot ca. 1900) van het werk van vrouwelijke schrijvers, ontleend aan verschillende grootschalige bronnen zoals tijdschriften, bibliotheekcatalogi en privé-correspondentie. De records verwijzen en linken soms door naar deze bronnen; een enkele keer is de tekst van bijvoorbeeld een artikel of brief integraal overgenomen. De informatie is afkomstig uit zowel online toegankelijke als papieren bronnen.

Idealiter zullen ooit databanken zoals *WomenWriters* fungeren als distributieapparaten, waar steeds kan worden doorgelinkt naar achterliggende bronnen. Het is nog niet zo ver, maar dankzij de DBNL (Digitale Bibliotheek der Nederlandse Letteren) was het mogelijk om voor enkele tijdschriften (bijv. *De Gids*, *De Nieuwe Gids*) een directe toegang te maken naar artikelen over schrijfsters die nu veelal onbekend zijn, en waarover belangrijke negentiende-eeuwse critici als Conrad Busken Huet uitgebreid schreven – in positieve of negatieve zin. Met subsidie vanuit het academische repositoryproject DARE is samen met het Huygens Instituut het tijdschrift *Vaderlandsche Letteroefeningen* online gezet. Vanuit *WomenWriters* zijn hyperlinks gemaakt naar de daar gevonden artikelen.

De database biedt dus onderzoekers, studenten en belangstellenden informatie uit bronnen die die informatie, indien gezocht op individueel niveau, niet gemakkelijk prijsgeven. Bovendien is het informatie waarnaar onderzoekers niet gemakkelijk op zoek gaan: *buitenlandse* onderzoekers beseffen niet altijd dat kleine landen in receptie-historisch opzicht interessant zijn, en *Nederlanders* zijn zich er niet per se van bewust dat meer dan zeventienhonderd Nederlandse vrouwen actief zijn geweest als vertaalster/journaliste/schrijfster, én dat hun werk enigermate de aandacht heeft getrokken.

Er is zo een voorraad aan gegevens verzameld die eerder nauwelijks betrokken werden bij het onderzoek naar het vrouwelijk auteurschap. Nadere bestudering en interpretatie ervan zullen nieuw licht werpen op de rol van vrouwelijke auteurs in het Nederlandse literaire veld tot circa 1900, gezien in de Europese context. In beoogde vervolgproujecten zullen ook gegevens uit Portugal, Rusland, België en andere landen worden ingevoerd. Vervolgens zal aan de hand van *WomenWriters* in een Europees samenwerkingsproject een 'internationale vrouwenliteratuurgeschiedenis' worden voorbereid.

Daarbij laten wij ons onder andere inspireren door de ideeën van de literatuur- en cultuurhistorici Linda Hutcheon en Mario Valdés, die in *Rethinking Literary History* (2002) uitgaan van de '*literary text as a historical event of production and subsequently of reception*' (p. 67). De benadering van het literaire veld als continu verwickeld in dialoog tussen auteur en lezers vormde ook het uitgangspunt voor de database *WomenWriters*, met dien verstande dat de aandacht zich richt op de plaats die vrouwen zich wisten te verwerven, bij een vrouwelijk zowel als een mannelijk contemporain publiek. Zoals Margaret Ezell enige tijd geleden al betoogde in *Writing Women's Literary History* (1993), was deze plaats in de eeuwen vóór de negentiende dikwijls veel groter dan de in die tijd ontstane canon deed vermoeden. (Suzan van Dijk)

www.womenwriters.nl

www.databasewomenwriters.nl